

**PROTOKÓŁ
WSPÓLPRACY
POMIĘDZY KOMISJĄ EUROPEJSKĄ
I EUROPEJSKIM KOMITETEM EKONOMICZNO-SPOŁECZNYM**

PREAMBUŁA

Komisja i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny uważają, iż w ich interesie leży zintensyfikowanie stosunków międzyinstytucjonalnych poprzez wprowadzenie w życie niniejszego protokołu. Tryb wzmocnionej współpracy, który on przewiduje zastępuje postanowienia protokołu z 24 września 2001 r.

Owa forma ściślejszej współpracy wpisuje się w ramy realizowania pogłębionej kultury dialogu i uzgadniania poglądów z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i jego przedstawicielami w procesie opracowywania i wprowadzania polityk i decyzji Unii.

Z tego tytułu Komisja uważa, że działania Komitetu przyczyniają się do uwzględniania wymogu lepszego uczestnictwa demokratycznego w procesie integracji europejskiej.

Komisja i Komitet współpracują w realizowaniu następujących trzech podstawowych zadań Komitetu:

- wypełnianie funkcji doradczej wobec Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego oraz uczestniczenie w ten sposób w kształtowaniu polityk i decyzji wspólnotowych;
- umożliwianie zorganizowanemu społeczeństwu obywatelskiemu, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, większego uczestnictwa w procesie integracji Europy, oraz przyczynianie się do zbliżenia Europy do jej obywateli;
- wspomaganie działań zewnętrznych Unii poprzez organizowanie i rozwijanie dialogu z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim w krajach i rejonach geograficznych leżących poza granicami Wspólnoty oraz wspieranie w nich tworzenie struktur konsultacyjnych.

Komisja popiera wzmocnienie funkcji konsultacyjnej Komitetu w procesie tworzenia polityk i

prawodawstwa wspólnotowego zarówno na etapach poprzedzających decyzje jak i następujących po ich przyjęciu. Pociąga to za sobą szczególnie możliwość włączenia Komitetu w przygotowanie analiz oddziaływania oraz wniesienie przez niego większego wkładu w ocenę wdrażania prawodawstwa.

Współpracując Komisja i Komitet przyczyniają się do rozwoju demokracji uczestniczącej na poziomie Unii w celu wzmocnienia jej demokratycznej prawomocności.

Pragnąc umożliwić Komitetowi wypełnianie w pełni roli pośrednika w przekazywaniu oczekiwań i aspiracji zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, Komisja popiera jego inicjatywy mające na celu wspieranie i kształtowanie dialogu oraz uzgadnianie poglądów z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, jak również wzmocnienie więzi z Radami Ekonomiczno-społecznymi i podobnymi Instytucjami w Państwach Członkowskich.

I. STOSUNKI INSTYTUCJONALNE I ADMINISTRACYJNE

1. Przewodniczący Komisji albo jej Wiceprzewodniczący odpowiedzialny za stosunki z Komitetem corocznie przedstawia przed Zgromadzeniem Plenarnym roczną strategię polityczną i główne kierunki rocznego programu pracy Komisji.

Przewodniczący Komisji na początku kadencji Komisji przedstawia przed Zgromadzeniem Plenarnym cele strategiczne na pięcioletnie.

2. Przynajmniej raz w roku z inicjatywy Komisji organizowane jest spotkanie Przewodniczącego Komitetu z Przewodniczącym Komisji i/lub Wiceprzewodniczącym odpowiedzialnym za stosunki z Komitetem w celu zanalizowania ich priorytetów oraz wszelkich kwestii interesujących obie strony, oraz by dokonać oceny realizowania tych priorytetów, jak i wdrażania niniejszego protokołu.

Spotkanie to, przygotowywane przez Sekretarzy Generalnych Komisji i Komitetu, musi umożliwić określenie pewnej liczby zagadnień priorytetowych o szczególnym znaczeniu, które wymagają wzmocnionej współpracy politycznej Komisji i Komitetu. Powinny to być zagadnienia o charakterze przekrojowym, wpisujące się w główny nurt działalności Wspólnoty.

W kontekście przygotowania wieloletniego programu działania międzyinstytucjonalnego, współpraca Komisji i Komitetu ma na celu skuteczne przyczynienie się do wysiłku podejmowanego przez wszystkie instytucje, by lepiej stanowić prawo.

3. Członkowie Komisji są zapraszani do udziału w pracach Komitetu, szczególnie w ramach sesji plenarnych, by dyskutować o kierunkach strategicznych w zakresie ich dziedzin kompetencji, jak również o wszelkich innych kwestiach uprzednio określonych na drodze wspólnego porozumienia.

Poza tym corocznie organizuje się spotkania między przewodniczącymi poszczególnych sekcji i Członkami Komisji odpowiedzialnymi za te same dziedziny w celu zanalizowania ich priorytetów i programów pracy w ustalonym wspólnie trybie.

4. Przedstawiciele Komisji są włączani w prace Komitetu w dziedzinach, za które są odpowiedzialni i w miarę możliwości uczestniczą w posiedzeniach, na które są zapraszani. Zabierają głos w szczególności, by przedstawić wnioski Komisji oraz wszelkie inne rozpatrywane dokumenty i poinformować o postępie w rozpatrywaniu tych spraw.

Ścisłe współpracują ze swymi odpowiednikami z Komitetu w sprawach, wchodzących w zakres ich kompetencji.

5. Koordynatorzy albo osoby odpowiedzialne wyznaczone przez każdą służbę Komisji oraz sekretariaty sekcji Komitetu dokonują regularnej wymiany informacji w ramach programowania Dyrekcji Generalnych i realizowania priorytetów pracy tychże sekcji.

Z inicjatywy Sekretariatu Generalnego Komisji koordynatorzy zbierają się przynajmniej raz w roku z Sekretariatem Komitetu w celu:

- omówienia średnioterminowych projektów Komisji, do których Komitet mógłby wnieść znaczny wkład po przeprowadzeniu ich analizy przez jego odpowiedzialne organy, oraz monitorowania projektu;
- wzajemnego informowania się o interesujących obie strony działaniach i najważniejszych inicjatywach, jakie realizowano albo jakie uwzględniono w projektach Komisji albo Komitetu;
- przygotowania spotkań Sekretarzy Generalnych Komisji i Komitetu, szczególnie w odniesieniu do monitorowania wdrażania niniejszego protokołu.

II. FUNKCJA OPINIODAWCZA EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOLECZNEGO

6. W oparciu o roczny program pracy Komisji oraz o analizę priorytetów odpowiednio Komisji i Komitetu, Wiceprzewodniczący odpowiedzialny za stosunki z Komitetem przekazuje mu listę wniosków, dla których zasięganie opinii jest obowiązkowe oraz tych, dla których zasięganie opinii jest fakultatywne. W liście tej uwzględnia się również dokumenty o charakterze nieustawodawczym, w sprawie których Komisja ma zamiar zasięgnąć opinii Komitetu.

W ramach ustalania swego programu działania Komisja potwierdza, w uzupełnieniu do programu prac bieżących („rolling programme”) i to przed posiedzeniami Prezydium Komitetu, opinie fakultatywne.

Komitet czyni starania, by uwzględnić w organizacji swych własnych prac priorytety i terminy Komisji.

7. Celem poszanowania ducha traktatów, należy wzmocnić politykę selektywności, i to zarówno ze strony Komisji, jak i Komitetu.

W związku z powyższym Komisja podejmuje decyzje o zasięgnięciu opinii fakultatywnej w oparciu o następujące kryteria:

- rozważane zagadnienie leży w ogólnym interesie i należy do dziedziny czy zagadnień, co do których opinia Komitetu mogłaby stanowić ważny przyczynek do procesu kształtowania polityk i decyzji Unii;
- zasięgnięcie opinii mogłoby spowodować dyskusję międzyinstytucjonalną w sprawie ewentualnej akcji wspólnotowej dla określonego zagadnienia.

Ze swej strony Komitet będzie kontynuował podjęte już uprzednio wysiłki mające na celu racjonalizację jego prac, by skupić się głównie na opiniach, które mogą najskuteczniej

przyczynić się do procesu kształtowania polityk i decyzji wspólnotowych.

W tym celu Komitet:

- stosuje wzmocnione kryteria wyboru zagadnień, których mogą dotyczyć jego opinie z inicjatywy własnej;
- kontynuuje wprowadzanie uproszczonego i szybkiego trybu podejmowania decyzji odnośnie do opracowania opinii w kwestiach rutynowych, w których zasięganie opinii jest obowiązkowe (kodyfikacja, przedłużanie ważności norm, rozszerzanie zasięgu terytorialnego istniejących norm itp.).

8. W ramach procesu kształtowania polityk Unii i opracowywania programu jej prac, Komisja może przewidzieć konieczność i wnioskować do Komitetu o opinie rozpoznawcze w dziedzinach szczególnie ważnych dla zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, w odniesieniu do których uważa ona, że Komitet posiada odpowiednie kompetencje i specjalistyczną wiedzę. Z wnioskiem o taką opinię zwraca się do Komitetu Wiceprzewodniczący Komisji odpowiedzialny za stosunki z Komitetem. Do wniosków tych są załączone dokładne wskazówki dotyczące przedmiotu opinii i terminu opracowania dokumentu.

Komisja i Komitet starają się, by wnioski w sprawie opinii rozpoznawczej wpisywały się ramy podejścia zintegrowanego gwarantującego jak najlepsze uwzględnienie punktu widzenia wszystkich zainteresowanych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

W tym kontekście, jak również by osiągnąć wyżej wymieniony cel, pożądanym byłoby, żeby Komitet organizował przesłuchania i/lub konferencje.

Komisja zapewni odpowiedni monitoring, co pozwoli oszacować wkład tych opinii w proces kształtowania polityk i decyzji wspólnotowych.

9. Komisja przekazuje Komitetowi w jak najkrótszym terminie wszystkie dokumenty i informacje konieczne do wypełnienia jego roli doradczej.
10. Mając na uwadze lepszą czytelność jego opinii, Komitet w szczególności stara się, aby:
- lepiej uwidocznic pojedyncze zmiany, jakie pragnie wnieść do wniosków Komisji o charakterze prawodawczym;
 - przygotowywać syntezy głównych zaleceń i propozycji, które formułuje.
11. Komisja i Komitet uznają konieczność i przydatność monitorowania opinii. W tym celu Komisja systematycznie podaje powody uwzględnienia lub nie propozycji zmian i sugestii w kwestiach zasadniczych zawartych w opiniach Komitetu.

W odniesieniu do opinii o charakterze bardziej politycznym, Komisja stara się zapewnić im monitoring również o charakterze bardziej politycznym zawierający w szczególności, o ile jest to możliwe, informacje przygotowane przez właściwego członka Komisji na sesje plenarna następująca po sesji, na której przyjęto odnośną opinię.

Propozycje zmian w odniesieniu do dokumentów o charakterze prawodawczym przyjęte przez Komisję, są przez nią włączane do propozycji zmodyfikowanych z zaznaczeniem ich źródła w towarzyszącym im uzasadnieniu.

III. **EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOLECZNY I ZORGANIZOWANE SPOLECZENSTWO OBYWATELSKIE**

12. Zgodnie z Traktatem, Komitet odgrywa rolę pośrednika instytucjonalnego między instytucjami Unii i zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim.

Komisja i Komitet współpracują, by lepiej włączyć zorganizowane społeczeństwo obywatelskie w proces kształtowania polityk i przygotowania prawodawstwa wspólnotowego, oraz w jego wdrażanie i umożliwić w ten sposób przyłączenie się społeczeństwa obywatelskiego i większy udział w realizacji projektu europejskiego na wszystkich szczeblach.

W tym kontekście Komisja popiera zaangażowanie Komitetu w docelowe wprowadzenie uporządkowanego i pogłębionego dialogu z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, w szczególności poprzez Grupę Łącznikową, która utworzył.

W odniesieniu do polityki konsultacyjnej w ramach instytucjonalnych, Komisja powierza właśnie Komitetowi pogłębianie stosunków z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim zarówno w obrębie Unii, jak i poza jej granicami.

13. Komisja i Komitet zgodziły się pogłębić współpracę przy organizowaniu wydarzeń dotyczących zagadnień szczególnie ważnych.

Z tego tytułu, i nie naruszając kompetencji i prerogatyw żadnej z tych instytucji, Komitet w ramach wywiązywania się z roli doradczej, może organizować, w formie przesłuchań czy konferencji, uporządkowane konsultacje z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, które mają na celu zgromadzenie jak najbardziej różnorodnych poglądów organizacji społeczeństwa obywatelskiego zainteresowanych danym zagadnieniem.

Komisja może współpracować przy organizowaniu czy przebiegu takich konsultacji w sposób najbardziej odpowiedni, również poprzez pomoc logistyczną i/lub finansową.

14. Komisja i Komitet czuwają również nad zwiększeniem synergii ich działań i inicjatyw, w szczególności w następujących dziedzinach:

– **Strategia lizbńska**

Komitet przyczynia się do wdrażania strategii lizbńskiej w ramach wzmocnionej współpracy z Radami Ekonomiczno-Społecznymi i podobnymi instytucjami Państw Członkowskich, z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, mając na celu, jak go do tego zachęca Rada Europejska, utworzenie sieci inicjatyw interaktywnych mogących przyczynić się do powodzenia tej strategii.

– **Rozwój zrównowazony**

Komitet przyczynia się do wdrożenia i monitorowania strategii rozwoju zrównowalonego Unii. Z tego tytułu Komisja polega na Komitecie, by wpisać te strategie w proces uczestnictwa i dialogu politycznego włączającego wszystkie zainteresowane podmioty w wyznaczenie celów i ich realizowanie.

– **Przemiany strukturalne**

Komisja czyni wysiłki, by w pełni wykorzystać wiedzę Komitetu na temat przewidywania i zarządzania przemianami strukturalnymi oraz ich skutkami dla gospodarki, środowiska naturalnego, społeczeństwa i poszczególnych grup społecznych.

– **Analizy oddziaływania i ocena prawodawstwa**

Komitet wnosi wkład w proces analizy oddziaływania i oceny wdrażania prawodawstwa wspólnotowego w formie określonej przez Komisję. Szczególnie odnosi się to do rynku wewnętrznego.

– **Stosunki zewnętrzne Unii Europejskiej**

Komitet wspomaga działania zewnętrzne Unii podtrzymując dialog z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim w krajach i regionach, w których Unia utrzymuje kontakty sformalizowane. Z tego tytułu Komisja wspiera inicjatywy mające na celu pogłębienie roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego poza granicami Unii i promowanie tam kultury i struktur dialogu i konsultacji.

IV. **POLITYKA KOMUNIKACJI**

15. Prowadzenie dialogu z obywatelami w sprawie Unii Europejskiej jest wspólnym obowiązkiem wszystkich instytucji i organów europejskich. Chodzi tu o zadanie podstawowe, gdyż instytucje europejskie muszą wykazać się wiarygodnością, przejrzystością, otwartością i odpowiedzialnością, o ile chcą one zachować i zwiększyć swoją własną prawomocność w oczach obywateli europejskich. Skuteczna polityka komunikacji Unii Europejskiej powinna więc zostać uznana przede wszystkim za misję służby cywilnej. Celem powinno być tu umożliwienie

obywatelom pełnego uczestnictwa w debacie europejskiej i w procesie kształtowania polityk i decyzji wspólnotowych.

Komisja i Komitet uważają, że w ogólnym interesie Unii Europejskiej i jej obywateli leży zacieśnienie stosunków międzyinstytucjonalnych również w dziedzinie komunikacji oraz określenie w tym celu warunków wzmocnionej współpracy.

Komisja przygotowuje Białą księgę, która przedstawi główne kierunki strategii komunikacyjnej Unii Europejskiej oraz jej podstawowe inicjatywy średnio- i długoterminowe. Dokument ten będzie punktem wyjścia w długofalowym procesie reform strukturalnych oraz zmian kulturowych, które włączają komunikację do procesu decyzyjnego.

Biała księga stanie się podstawą do zakrojonych na szeroką skalę konsultacji obejmujących wszystkie zainteresowane strony uczestniczące w dialogu w sprawie Unii Europejskiej, w tym Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, i stworzy wszystkim instytucjom możliwość określenia zasad ich własnego udziału i zaangażowania w ten proces.

W tym względzie Komitet, jako instytucjonalny pośrednik pomiędzy społeczeństwem obywatelskim a instytucjami Unii Europejskiej, odgrywa kluczową rolę w tworzeniu europejskiego obszaru rzeczywistego publicznego dialogu i debaty na tematy zajmujące obywateli i które określa przyszłość projektu europejskiego.

Leży więc w interesie Unii Europejskiej, by w ramach wzmocnionej współpracy międzyinstytucjonalnej skorzystać ze specjalistycznej wiedzy i z sieci komunikacyjnych pozwalających na utrzymywanie uprzywilejowanych stosunków, zwłaszcza z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, które reprezentują jego członkowie oraz rady społeczno-gospodarcze i inne tego typu instytucje w Państwach Członkowskich.

W wyniku konsultacji, do których bodźcem będzie Biała księga, zostanie opracowany załącznik do niniejszego dokumentu, który uściśli konkretne dziedziny wzmocnionej współpracy pomiędzy Komisją i Komitetem w zakresie prowadzenia dialogu w sprawie Unii Europejskiej, jak również warunki jej realizowania.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 listopada 2005 r.

W imieniu Komisji Europejskiej

W imieniu Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego

José Manuel BARROSO
Przewodniczący

Anne-Marie SIGMUND
Przewodnicząca